

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Alexandra Geints

**Концепция личности и государственности в повести
А. П. Платонова «Котлован»**

Praha, Ústav východoevropských studií FFUK, 2022, 46 s., rkp.

Bakalářská práce Alexandry Geints má být sice dle svého názvu věnována koncepci osobnosti a státnosti v Platonovově próze Jáma („Kotlovan“), ale ve skutečnosti se zabývá typologií postav v tomto díle. Po úvodu a obecně laděné kapitole je ve dvou kapitolách dělí na dva typy: „starého člověka“ a „nového člověka“. Následuje závěr a bibliografie.

Nesoulad titulu práce a jejího obsahu není jediným nesouladem, se kterým se při čtení bakalářské práce setkáváme. Podstatnějším problémem je nedostatek návyků akademického způsobu psaní. Nejvýrazněji je to cítit v kapitole 1, kde se prolínají pokusy o literárněvědný přístup s biografismem, převypravují se obsahy děl a přeskakuje se volně mezi různými tématy a hledisky. Autorka si ke své analýze zvolila známého autora, jemuž je v posledních desetiletích věnována v literatuře velká pozornost. Nicméně čtenář se o většině této literatury nic nedozví ani v úvodu (schází přehled této literatury), ani v dalším textu, protože autorka pracuje pouze s úzkým výběrem. Zato však od užití literatury schází odstup, který vede k parafrázování, a to včetně parafrázování klíše sovětského typu (např. s. 18, 20).

Výsledkem jsou zčásti sporná tvrzení, nebo tvrzení samozřejmá či všeobecně známá. Jiné formulace jsou naopak akademicky nepřijatelné, neplatné či silně nepřesné. Snad bude nejlepší ilustrovat tento problém na příkladu vybraných vět.

„что произведение носит утопический характер в настоящий момент не вызывает сомнений“ (с. 13)

Nejenže to pochybnosti vyvolává, jak dokazují o odstavci dále uváděné příklady (např. antiutopie), ale každý pojem je potřeba nejdříve definovat, než ho budeme takto potvrzovat. Žádný pojem aplikovaný na složité literární dílo není jednoznačný.

„Кроме того, на мой взгляд, проза Платонова носит скорее философский характер.“ (с. 15)

To naprosto samozřejmá věc, proto se také Platonovem tolik vědců a filosofů zabývá. Velká část ruských spisovatelů má „filosofický ráz“. Tedy zbytečné tvrzení. Nechápu, proč tato věta uprostřed odstavce věnovaného malému člověku zazněla.

„отсылая нас к Фоме из Библии“ (с. 16)

Který „Томáš z Bible“ se má na mysli? Jestli apoštol Tomáš z evangelií, tak se to má také tak formulovat. Bible je knihovna a opravdu má postav hodně.

„Это определение напрямую пересекается с понятием „естественного человека“, существующего в философии и теологии.“ (с. 16)

Filosofie a teologie jsou několik tisíc let staré sféry lidského vědění. Musí se odkazovat na konkrétního myslitele, směr, epochu atd. Pojem „přirozený člověk“ byl navíc během této doby naplňován různým obsahem.

„Как известно, одним из принципиальных теоретических положений марксизма является идея об исключительной роли рабочего класса.“ (с. 30)

Odkud je to známo? Rusista by měl umět nejen uvést alespoň nějaký odkaz na pramen či odbornou literaturu, ale také umět říct, v čem tato „idea“ spočívá. Co je to „výjimečná role“, co je to „pracující třída“?

Dalším, ještě závažnějším problémem práce je její originalita. Některé pasáže jsou doslovným převodem cizích textů, aniž by byly řádně citovány. Antiplagiátorský program ukazuje shodu 58% a skutečně se jedná o řadu míst, která neobsahují odkaz na literaturu.

Jen jako technický detail se v tomto kontextu jeví špatné užívání opakovaných odkazů na literaturu a dlouhé citace. V textu se špatně orientuje. Jazyk práce je naopak na vcelku dobré úrovni, jen styl neodpovídá akademickým nárokům, působí subjektivně, hovorově, „blogově“.

Přesto je vidět, že Alexandra Geints je pro své téma zaujata a její výsledky (závěr) vyznívají vcelku přijatelně, byť nepřinášejí nic nového. Bakalářská práce je první větší akademickou prací, kterou student vytváří. Nicméně i tak musí dodržovat pravidla platící pro každou vědeckou práci. Vzhledem k souboru výše uvedených nedostatků jsem nucen doporučit, aby studentka práci přepracovala a odevzdala znovu. Z metodologického hlediska bych důrazně doporučil lépe precizovat téma výzkumu, soustředit se na určitou metodu zpracování materiálu, naučit se užívat terminologii, seznámit se s veškerou dostupnou literaturou, zachovat objektivní odstup. postupovat analyticky a systematicky, uvádět dostupná fakta co nejpřesněji (včetně dat, názvů časopisů, plných jmen atd.), a v neposlední řadě se snažit přinést nový autorský pohled. Z hlediska práce s literaturou vše přesně ocitovat a oddělit vlastní text od cizího.

Závěrem

Bakalářská práce Alexandry Geints nesplňuje nároky kladené na tento typ práce a nedoporučuji ji k obhajobě (hodnocení 4). Doporučuji přepracování práce a její odevzdání v dalším státnicovém termínu.

V Praze 17. ledna 2023

doc. PhDr. Hanuš Nykl, Ph.D.